

У НУМАРЫ:

Акцыя памяці Рамана Бандарэнкі ля амбасады беларусі ў Вільні

Акцыя памяці Рамана Бандарэнкі “Я выходжу!” прайшла 12 лістапада ля амбасады Беларусі ў Вільні. Менавіта гэтыя словы сталі апошнімі, якія ён пакінуў у дваровым чаце. Малады хлопец пяць гадоў таму выйшаў у свой двор Перамен бараніць нацыянальную, бел-чырвона-белую сімволіку і больш дадому не вярнуўся, бо быў забіты. Акцыю арганізавала валанцёрская арганізацыя “Дапамога”.

Старонка 4

РАЦЫЯ

ФЕСТИВАЛЬ ПЕСНІ “БЕЛАРУСЬ СТАРАЖЫТНАЯ” Ў ВІЛЬНІ

Фестываль беларускай фальклорнай песні “Беларусь старажытная” прайшоў 9 лістапада ў Вільні. Яго ладзіла ўжо пяты раз Таварыства беларускай культуры ў Літве. На фестывалі выступілі 14 фальклорных калектываў і выканаўцаў фальклорных спеваў з Літвы, Польшчы і Латвіі.

Гасцей фестывалю віталі ў запісе палітыкі Зянон Пазняк і Сяргей Навумчык. А цырымонія пачалася з выканання двух гімнаў – гімна Беларускай Народнай Рэспублікі і гімна Літвы.

Як кажа кіраўнік Таварыства беларускай культуры ў Літве Аляксандр Адамковіч, асноўная мэта фе-

стывалю – гэта захаванне беларускай традыцыйнай фальклорнай песні.

– Фестываль паўстаў у 2019 годзе, якраз тут, у Новай Вільні ў гімназіі Жарос. Тут яшчэ дырэктарам быў Дзмітрый Папоў. Тады прыехалі да нас палескія фальклорныя калектывы. Пазней пайшлі трохі іншыя падзеі. Гэтыя гурты не змаглі ўжо прыезджаць да нас па розных прычынах. Фармат трохі змяніўся, і тут стала неяк больш мясцовых і новых калектываў.

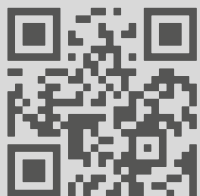
Прывітаць беларусаў прыйшоў і стараста сеніоніі (самаўпраўлення) Новай Вільні Юрый Грыдзюшка:

– Вельмі важна, што і сам фестываль у Новай Вільні, таму што многа

жыхароў Новай Вільні маюць карані ў Беларусі і тут доўгі час жывуць, і ствараюць свой пэўны пласт культуры. У кожнай культуры ёсць свае цікавыя бакі, якія бяспрэчна ўпрыгожваюць агульную культуру.

Пяты фестываль беларускага фальклору ладзіўся ў Цэнтры культуры Новай Вільні. На яго завітала каля 150 чалавек. А перад гасцямі выступілі наступныя выканаўцы і гурты: “Тургелянка”, “Мальвы”, “АБРА”, “Язняле”, “Жэмерва”, “Лянок” (Віленская беларуская гімназія імя Ф. Скарыны), “Ойра”, “Беларускі цуд”, “Гоман”, “Світанак”, Сяржук Доўгушаў ды іншыя.

racyja.com

НЕ
ВАЙНЕ!

ВЫ
МОЖАЦЕ
ДАПАМАГЧЫ

навіны "Будзьма Беларусамі!"

YOUTUBE-КАНАЛ "БУДЗЬМА ДЗЕЦЯМ" ПРЫЗНАЛІ "ЭКСТРЭМІСЦКІМ"

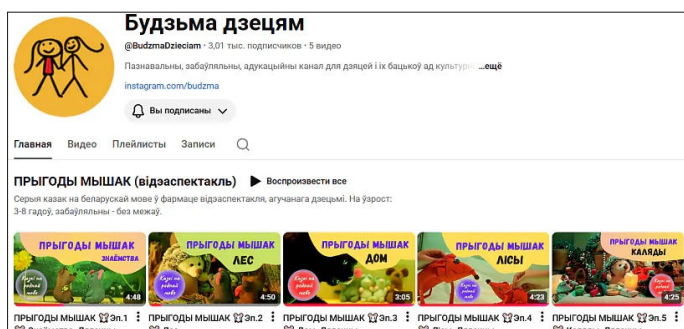
У Беларусі прызналі "экстрэмісцкім" YouTube-канал "Будзьма дзецям" з беларускамоўнымі дзіцячымі казкамі. Адпаведнае рашэнне было прынятае судом Пружанскага раёна 29 кастрычніка.

На канале апублікаваны:

- 5 частак беларускамоўнага лялечнага відэаспектаклю "Прыгоды мышак";
- аўдыязакзкі пра Пэтсана і Фіндуса па-беларуску;

- аўдыёкніга для дзяцей і дарослых пра Біла з Болаю
 - чытанка для маленькіх па-беларуску ў 2-х частках
- Акрамя таго, у "экстрэмісцкі спіс" унесены TikTok-старонка "Budzma_razam", старонка ў "Аднакласніках" "Будзьма Беларусамі! Budzma Belarusami!", а таксама старонка "Budzma" на платформе данатаў "Ko-fi".

budzma.org

навіны

АБВЕШЧАНЫ ЛАЎРЭАТЫ ПРЭМІІ ІМЯ ЕЖЫ ГЕДРОЙЦЯ

15 лістапада 2025 году ў Еўрапейскім цэнтры салідарнасці ў Гданьску падчас адмысловай цырымоніі абвясцілі лаўрэатаў чатырнаццатага сезона літаратурнай прэміі імя Ежы Гедройцы – галоўнай незалежнай ўзнагароды ў галіне беларускай прозы.

I месца – Сяргей Дубавец, аўтар кнігі "Занзібар: сталенне маладой душы". Рашэннем журы аўтар узнагароджаны за філасофскую рэфлексію над пошукамі нацыянальнай ідэнтычнасці свайго пакалення. Пераможца атрымаў галоўную ўзнагароду пры падтрымцы Фонду міжнароднай салідарнасці.

II месца – Югася Каляда, аўтарка кнігі "Перамена месцаў". Аўтарка ўзнагароджана за фантасмагарычнае адлюстраванне зрухаў у беларускім грамадстве творчай стыпендыяй і месцам працы на шведскім востраве Готланд. Прыз забяспечыў суарганізатар прэміі – Міжнародны саюз беларускіх пісьмennisкаў.

III месца – Зміцер Дзязденка, аўтар

кнігі "Гульні Цырцы". Журы адзначыла кнігу за асэнсаванне гістарычнай павязі часоў у вострасюжэтай форме. Прыз – выданне наступнай кнігі пры падтрымцы Міжнароднага саюза беларускіх пісьмennisкаў.

Рашэнні агучылі публічныя сябры журы прэміі: ад'юнкты кафедры беларусістыкі Варшаўскага ўніверсітэта, кандыдатка філалагічных навук Катажына Дрозд-Ур-

баньска; літаратуразнаўца і драматург, загадчык кафедры славянскага літаратуразнаўства Універсітэта Марыі Кюры-Складоўскай Сяргей Кавалёў; паэт, перакладчык, літаратуразнаўца Андрэй Хадановіч.

Спецыяльным прызам партнёра прэміі, Audiobooks.by, была ўзнагароджана кніга Югасі Каляды "Перамена месцаў". Чытачы і слухачы абралі з кароткага спісу твор, што будзе агучаны прафесійнай камандай

аўдыявыдавецтва.

Прэмія імя Ежы Гедройцы ўручаецца штогод з 2012 года і адзначае тры найлепшыя кнігі, напісаныя па-беларуску ў жанры мастацкай або дакументальнай прозы.

Цырымонія праходзіць у Еўрапейскім цэнтры салідарнасці ў Гданьску – горадзе, дзе слова "салідарнасць" стала сімвалам свабоды. Вечар адкрыў дудар Дзяніс Шматко (гурт Lity Taler), а пасля ўручэння галоўнай узнагароды гасцей чакаў спецыяльны канцэрт лідара гурта J:Морс – Уладзіміра Пугача.

Арганізатары прэміі: Беларускі ПЭН, Міжнародны саюз беларускіх пісьмennisкаў, Еўрапейскі цэнтр салідарнасці, Польскі ПЭН-клуб і Беларускае культурнае таварыства "Хатка".

Партнёры падзеі: Audiobooks.by, Reform.news, Еўрапейскае радыё для Беларусі, Numar8Production.

Праект фінансаваны ў рамках праграмы польскага супрацоўніцтва дзеля развіцця Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Польшча.

bellit.info

ЦІХАНОЎСКАЯ ЎШАНАВАЛА БЕЛАРУСКІХ АНЗАКАЎ У АЎСТРАЛІІ

Падчас свайго візіту ў Аўстралію Святлана Ціханоўская ўшанавала памяць беларускіх анзакаў – уладжэнцаў Беларусі, якія стагоддзе таму ваявалі ў шэрагах аўстралійскай арміі падчас Першай сусветнай вайны.

У пятніцу Ціханоўская ўсклала кветкі каля Манумента памяці ў Мельбурне і ўзяла ўдзел у фармальнай цырымоніі разам з прадстаўнікамі беларускай дыяспары і аўстралійскіх уладаў.

Раней у Сіднэі яна таксама наведвала ваенны мемарыял АНЗАК і ўшанавала памяць салдат, сярод якіх былі і ўладжэнцы Беларусі.

"Гэта даніна памяці тым беларусам, якія разам з аўстралійцамі і новазэляндцамі змагаліся за свабоду і справядлівасць. Іх лёсы – частка як аўстралійскай, так і беларускай гісторыі. Яны нагадваюць нам, што нашыя народы звязаныя агульнымі каштоўнасцямі і гатоўнасцю абараняць чалавечую годнасць", – адзначыла Ціханоўская.

tsikhanouskaya.org

НАВІНЫ

“ПРАПУСЦІЛІ ПРАЗ МЯСАРУБКУ”. МАСТАЧКА Ё ВІЛЬНІ ПРЭЗЕНТАВАЛА ІНСТАЛЯЦЫЮ ПРА МІГРАНТАЎ

У творчай прасторы Кгорка ў Вільні адкрылася выстава “Перамолатая міграцыя” – падборка твораў мастачкі Аліны Чорнай, прысвечаных тэме, якая стала часткаю жыцця соцень тысяч беларусаў.

“Такое адчуванне, быццам нас прапусцілі праз мясарубку й кінулі ў новую рэальнасць, дзе нам даводзіцца зноў сябе знаходзіць”, – мастачка кажа пра пачуцці, якія вызначылі мастацкую мову выставы.

Выставу адкрываюць графічныя рысункі Аліны: знаёмы куток Вільні ў вечаровым марыве, пляма чорнай фарбы з рысамі чалавека ў бегу, партрэт дзяўчыны ў трывожных тонах.

Але ядро экспазіцыі – дзве інсталяцыі ў выглядзе шырокіх палотнаў у чалавечы рост, складзеных з квадратаў і пракактнікаў. Гэтыя фрагменты чаргуюцца ў розных адценнях шэрага, чорнага, белага з кроплямі чырвонага.

Вока адзначае незвычайнасць матэрыялу, з якога зробленыя фрагменты палотнаў: нешта падобнае на мясны фарш, але не цёплы і духмяны, а застылы, калочы.

Аўтарка інсталяцыі Аліна Чорная раскрывае рэцэпт матэрыялу, які прыдумала для выставы, і тлумачыць, чаму абрала такую метафору.

“Гэта перамолатая ў млын для кавы кардонныя кантэйнеры для яек. Плюс клей на крухмале, воцат і соль супраць цвілі, крыху харчовай фар-

бы для каларыту. Сапраўды атрымалася тэкстура фаршу, які застыў у чаканні: нібы ўжо не старое становішча, але яшчэ не новае, невядома што. Як наша эмігранцкае жыццё – мы ўсё перамалаты “фарш”.

Былой мянчанцы Аліне Чорнай 26 гадоў, з якіх амаль чатыры яна жыве ў Вільні.

У 2021 годзе дзяўчына мусіла ўцячы з роднага горада, баючыся арышту.

Аліна кажа, што і на чужыне, як на палотнах з рознакаляровымі фрагментамі, ужо зведала рознае.

“Гэтыя светлыя квадраты, магчыма, пра вызваленне ад страху, пра надзею, а той цёмны – ён, пэўна, пра смутак па страчаным доме, які я вельмі любіла і не хацела траціць, але давялося. Тут і чырвоная фарба ёсць, бо гэта нібы вырваны з мяне кавалак, які працягвае балец. Штодня адчуваю, што рвуцца нейроны”, – прызнаецца Аліна.

Сёлета Аліна Чорная скончыла Віленскую акадэмію мастацтваў, яе спецыялізацыя – “мастацтва, звязанае з месцам”.

Інсталяцыя “Перамолатая міграцыя” – дыпломная праца Аліны. Падрыхтавала яе для абароны дыплама за месяц, але кажа, што тут варта ўлічыць перажытае і перадуманае за апошнія гады.

“Вышэйшае палатно – гэта мігрант, які нядаўна з’ехаў з радзімы,

Мастачка Аліна Чорная

у яго ўсё няпэўна. Асабіста ведаю пары, якія разышліся: дома выдатна жылі разам, а тут панесла ў розныя бакі. А ніжэйшае палатно – яно майго росту, 165 сантыметраў – гэта я. Колеры раўнейшыя, але шэрага не стала меней. Працягваюцца пошукі сябе, свайго адцення, новага становішча”, – прызнаецца з усмешкай Аліна.

Ці яна ўжо мае нейкія парады тым беларускім мігрантам, якія ніяк не могуць знайсці сваё месца ў новым жыцці? Аліна мае два рэцэпты і абодва кароткія.

“Першы – глядзець па баках. Вакол шмат магчымасяў, якіх мы проста не заўважаем і тады яны ад нас сыходзяць, але іх трэба не праглядаць, а скарыстаць.

А другая парада – шукаць новых

сяброў, каб не заставацца аднаму без падтрымкі”.

На жыццё Аліна Чорная зарабляе лагістыкай у літоўскай фірме, але працягвае займацца мастацтвам. Спадзяецца пры дапамозе сяброў-мастакоў паказаць сваю выставу яшчэ і беларускім мігрантам у Польшчы, шукае для гэтага фінансаванне. Мастачка па-ранейшаму заклапочаная тым, каб “уцягнуць глядачоў у дыялог з самімі сабою, з прасторай і з тымі, каго міграцыя ўжо змяніла”.

На прэзентацыі выставы 9 лістапада як асобныя экспанаты былі выстаўленыя напоі: квас, сок, лёгкае віно з чорных парэчак. Мастачка кажа, што гэта тыповыя напоі віленскага мігранта: танна і каб было пад што пагаварыць, пры гэтым не страціць галавы, бо клопату хапае.

svaboda.org

У МАСТАЎЛЯНАХ УСТАЛЯВАЛІ ШЫЛЬДЫ НА МЕСЦЫ НАРАДЖЭННЯ КАЛІНОЎСКАГА

5 лістапада ў Мастоўлянах, каля месца размяшчэння сядзібна-паркавага ансамбля Каліноўскіх, былі ўсталяваныя дзве інфармацыйныя шылды.

Пры мантажы выявілася, што шылды ўсталёўваюцца непасрэдна на фрагментах, якія верагодна з’яўляюцца часткамі гістарычнага каменнага муру сядзібнага комплексу. Кажа вытворца табліц і ўдзельнік праекта – скульптар Януш Талуць:

– Усталявалі знак, бо тут знаходзіцца фундамент стараго муру. Гэта добра, што пастаўлены шылды, можна прачытаць, даведацца. Калі б не Міхалова і бурмістр Марэк Назарка шылдаў не было б.

Першая шылда ля месца нараджэння аднаго з лідараў Студзеньскага паўстання 1863 года на землях былой Рэчы Паспалітай, нацыянальнага героя у Польшчы, Літве і Беларусі, Кастуся Каліноўскага, змяшчае празрыстую выяву сядзібы ў ландшафце, другая – кароткую інфармацыю пра само месца і геаграфічна-гістарычны кантэкст.

racyja.com

РАЦЫЯ

НАВІНЫ

“ЁН ВЫЙШАЎ, СЭРЦА НЕ МАЎЧАЛА”. НА ПІКЕЦЕ Ё ВІЛЬНІ АДБЫЛАСЯ ПРЭМ’ЕРА ПЕСНІ Ё ГОНАР РАМАНА БАНДАРЭНКІ

На плошчы Кудзіркі ў цэнтры Вільні беларускія грамадскія дзеячы зладзілі пікет памяці менчука Рамана Бандарэнкі, які амаль 5 гадоў таму загінуў у Менску.

Удзельнікі акцыі раздавалі мінакам улеткі пра Рамана Бандарэнку, пра ягоны мужны ўчынак нагадваў стэнд, да якога мінакі прывязвалі белыя і чырвоныя стужкі, каб ушанаваць памяць загінулага мужчыны ды выявіць салідарнасць з беларускімі палітвязнямі.

“Ён выйшаў, сэрца не маўчала” – словы з песні, якую напісала ўцякачка з Беларусі Марыя Доўнар. Падчас пікету адбылася прэм’ера гэтай песні, прысвечанай Раману Бандарэнку.

Сама Марыя Доўнар з Магілёву, цяпер жыве ў Вільні, працуе ў IT-сфе-

ры, у вольны час піша вершы і прозу. У школьныя гады Марыя спявала і займалася музыкой, цяпер гэта дапамагло ёй з дапамогай штучнага інтэлекту напісаць музыку да песні. Пасля прэм’еры песні Марыя растлумачыла “Радзе Свабода”, чым яе натхніў вобраз Рамана Бандарэнкі.

“Раман дакладна быў з тых, каму баліць за супольную справу. Ягоны апошні допіс у сацсетках – „Я выходжу“ – стаў і для мяне сімвалічным заклікам да змагання. Многія з нас перажылі падобнае. Прыкладам, я да ўцёкаў сюды жыла ў раёне Грушаўкі ў Менску і там сілавікі гэтакасама разбуралі нашы сімвалы, як было 5 год таму на „Плошчы Перамен“. Але мы іх гэтак жа аднаўлялі і працягваем змагацца”, – сказала Марыя. Жанчына верыць, што барацьба за дэмакратычную Беларусь

На пікеце памяці Рамана Бандарэнкі. Вільня, 9 лістапада 2025 году

будзе пераможнай.

Дызайнеру Раману Бандарэнку быў 31 год. Сілавікі збілі яго ў двары дома, калі ён зрабіў заўвагу тым, хто зразаў развешаныя ў двары белыя і чырвоныя стужкі. 12 лістапа-

да 2020 года ў шпіталі ў Менску Раман Бандарэнка памёр.

Пікет да пяцігоддзя падзей на “Плошчы Перамен” адбыўся сёння таксама ў Варшаве.

svaboda.org

АКЦЫЯ ПАМЯЦІ РАМАНА БАНДАРЭНКІ ЛЯ АМБАСАДЫ БЕЛАРУСІ Ў ВІЛЬНІ

Акцыя памяці Рамана Бандарэнкі “Я выходжу!” прайшла 12 лістапада ля амбасады Беларусі ў Вільні. Менавіта гэтыя словы сталі апошнімі, якія ён пакінуў у дваровым чаце. Малады хлопец пяць гадоў таму выйшаў у свой двор Перамен бараніць нацыянальную, бел-чырвона-белую сімволіку і больш дадому не вярнуўся, бо быў забіты. Акцыю арганізавала воланцёрская арганізацыя “Дапамога”.

Удзельнікі акцыі ўпэўненыя, што ўчынак Рамана Бандарэнкі застанецца ў гісторыі і што яго імя будзе ўпісана ў падручнікі, а таксама будуць названыя вучні ў яго гонар у Новай Беларусі:

– Так як у Вільні тыя чатырнаццаць чалавек, якія загінулі ў студзені 1991 года, калі тэлевізійнай вежы, так і імя Рамана, безумоўна, будзе ў

гістарычных падручніках.

– Гэта вельмі гераічны ўчынак, які нас усіх беларусаў у той момант моцна ўразіў. А таксама рэжым Лука-

шэнкі паказаў той жах, які ён нясе на нашу краіну, паказаў твары тых людзей, якія знаходзяцца з ім побач, якія гатовыя на любыя злачынствы,

нават на забойства.

Да акцыі памяці далучыліся і прадстаўнікі Офіса Святланы Ціханоўскай. Паводле прэс-сакратаркі Ціханоўскай Ганны Красулінай, для яе вельмі важная і істотная гэта дата, бо героі не паміраюць:

– Мы памятаем і мы будзем памятаць гэта заўсёды, будзем памятаць сваіх герояў. Ады героі, а іншыя забойцы. І забойцы павінны адказваць. Іх імёны беларусы ведаюць. Як іх носіць зямля, не ведаю. Я ўпэўненая, што яны адкажуць за тое, што яны зрабілі. Яны досыць маладыя, яны рэальна перажывуць рэжым і будуць адказваць.

Падчас акцыі ля амбасады Беларусі ў Вільні былі запаленыя лампады і ўскладзеныя кветкі ля партрэта Рамана Бандарэнкі ды іншых загінулых беларусаў. Такіх партрэтаў там ужо каля 80.

racyja.com

КНІГІ

ТРЫ АПОВЕСЦІ БЫКАВА ВЫЙШЛІ ПАД АДНОЙ ВОКЛАДКАЙ

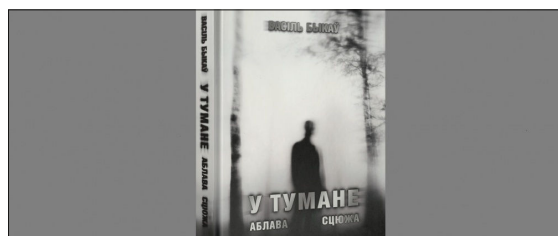
Выдавецтва “Папury” працягвае перавыдаваць спадчыну класіка беларускай літаратуры Васіля Быкава. Гэтым разам пад адной цвёрдай вокладкай чытачы знойдуць тры аповесці – “У тумане”, “Аблаву” і “Сцюжу”.

“Чалавек сярод людзей – чалавек супраць людзей – чалавек без людзей. Такія жыццёвыя этапы накіраваны прайсці героям прапана-

ваных аповесцяў. І кожны з іх урэшце разумее, што самыя важныя рашэнні ў жыцці ён прымае, застаўшыся сам-насам”, – гаворыцца ў анатацыі.

Гэтае і іншыя перавыданні ад “Папury” прадаюцца ў Беларусі ў кнігарнях (напрыклад, у “Акадэмічнай кнізе” і кнігарні “Параграф 45”), а таксама на анлайн-рэсурсах.

bellit.info

НАВІНЫ

АД СМУТКУ ДА НАДЗЕІ: НОЧ ПАМЯЦІ Ў МУЗЕІ ВОЛЬНАЙ БЕЛАРУСІ

У Музеі Вольнай Беларусі адбылася незвычайная імпрэза, прысвечаная Ночы расстраляных паэтаў. Зазвычай у гэты дзень, 29 кастрычніка, беларусы ў розных кутках свету збіраюцца, каб ўспомніць ахвяраў сталінскіх рэпрэсій і аддаць пашану памяці выбітным сынам Беларусі – паэтам, пісьменнікам, культурным дзеячам, навукоўцам і звычайным беларусам, чые жыцці трагічна перарвала бязлітасная машына НКВД у ноч з 29 на 30 кастрычніка 1937 года. Варшава не стала выключэннем і арганізавала нетрадыцыйную імпрэзу. Адметнасць была ў тым, што ў цэнтры гэтага вечара апынуліся не забытыя паэты пачатку XX стагоддзя, а сучасныя палітвязні, якія падзяліліся ўласнымі вершамі і гісторыямі, перажытымі ў няволі.

Першая частка сустрэчы распачалася з выступу Дзіяны Балыка і Ігара Сігова – вядучых імпрэзы. Дзіяна чытала свае вершы, Ігар Сігоў зачытваў імяны і кароткія звесткі пра палітвязняў, загінулых за кратамі. Другая частка – адкрыты мікрафон. У ўдзельнікаў мерапрыемства была магчымасць выйсці і прачытаць уласны верш або расказаць гісторыю, перажытую за кратамі. Распачала выступ блогерка і былая палітзняволеная Ірына Шчасная, якая прачытала ўлас-

Ірына Шчасная чытае ўласныя вершы. Пасля гэтага госці пачулі кранальныя, праўдзівыя гісторыі з жыцця за кратамі, а таксама лірычную, сатырычную, вострую паэзію – рэчаіснасць сучаснай Беларусі.

“Для мяне гэта Ноч пра расстраляных паэтаў, – дзеліцца ўдзельніца імпрэзы Стася. – Я прыйшла паслухаць іх вершы, бо ўспамінаць палітвязняў мы можам у любы іншы дзень, хаця гэта важна, а вось расстраляных паэтаў успамінаем асабліва сёння. Хаця мне вельмі спадабала-

ся другая частка імпрэзы, было кранальна пачуць гісторыі з-за кратаў, і людзі, палітвязні, – яны вельмі таленавітыя, іх вершы мне вельмі спадабаліся, я не шкадую, што іх пачула. А вось першую частку маглі б дапрацаваць: было такое ўражанне, што я трапіла на творчы вечар Дзіяны Балыка, якая чытала свае вершы, большасць з якіх былі на мове, на якой размаўлялі забойцы расстраляных паэтаў. Вядучыя былі непадрыхтаваныя, губляліся ў сцэнарыі, усё гаварылася хутка, наабым – хацела-

ся выйсці, я адчувала абьякаваць, было крыўдна. Лепей бы прачыталі вершы расстраляных паэтаў, якія на імпрэзе амаль не прагучалі. А другая частка была класная, добра, што не сышла з першай.”

“Я не чалавек слова, і было кранальна, як людзі чыталі свае вершы. Не адчуваю радасці, бо тэма складаная, але было добра тут прысутнічаць”, – дзеліцца адзін з удзельнікаў імпрэзы.

Апошні выступоўца распавёў шчымыя гісторыі з турэмнага жыцця і ўгадаў кнігу Францішка Аляхновіча “У капцюрках ГПУ”, адзначыўшы, што столькі гадоў прайшло, а карная сістэма так і не змянілася, не стала больш гуманнай.

У канцы сустрэчы дырэктарка музея Наталля Задзяркоўская падзякавала ўсім гасцям і ўдзельнікам імпрэзы. Яна прызналася, што не чакала такой вялікай колькасці людзей, якія прыйшлі на мерапрыемства. Таксама заахвоціла, каб кожны, нягледзячы на складанасць тэмы, выйшаў з музея не з пачуццём смутку, а з пачуццём надзеі на лепшую будучыню Беларусі.

У гэтым годзе імпрэзы прысвечаныя памяці расстраляных паэтаў адбыліся больш чым у 13 гарадах па ўсім свеце.

Наста Пабягунская, ЗБС „Бацькаўшчына”

“НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ. БЕЛАРУСЬ” СПЫНЯЕ СВАЁ ІСНАВАННЕ

У Беларускай рэдакцыі “Настоящего времени. Беларусь” БАЖу пацвердзілі, што ў паловы супрацоўнікаў 14 лістапада 2025 года – апошні рабочы дзень.

Другая палова супрацоўнікаў будзе звольненая бліжэйшым часам.

БАЖ звярнуўся да генеральнага дырэктара тэлеканала “Настоящее Время” Паўла Буторына па камендар. Прыводзім ягоны адказ наконот прычын закрыцця рэдакцыі:

– Мы пастаянна ацэньваем нашыя праекты і карэктую іх з улікам прыярытэтаў, якія мяняюцца, і развіцця падзей. Закрывіць беларускай рэдакцыі “Настоящего времени” адбылося на фоне правядзення РСЕ/РС крытычна важных рэформаў па аптымізацыі рэсурсаў. Мы неверагодна ганарымся матэрыяламі, падрыхтаванымі рэдакцыяй, – яны ўражваюць. РСЕ/РС па-ранейшаму цалкам прыхільная да сваёй аўдыторыі ў Беларусі і працягне даваць аб’ектыўныя навіны і інфармацыю на беларускай і рускай мовах.

Павел Буторын пацвердзіў, што беларуская рэдакцыя “Настоящего времени” закрываецца цалкам. Тэлеканал не можа прапанаваць калектыву ці яго частцы новую працу.

Тэлеканал “Настоящее Время” створаны “Радые Свабода/Радые Свабодная Еўропа” (RFE/RL) пры ўдзеле “Голаса Амерыкі”. Фінансавалася з грантаў Кангрэса ЗША праз Агенцтва па глабальных медыях (USAGM).

Current Time Belarus – частка тэлеканала “Настоящее Время”, які ў 2023 годзе адмыслова ствараўся для рускамоўнай аўдыторыі з Беларусі. Як тады расказаў у інтэрв’ю БАЖ дырэктар тэлеканала Павел Буторын, перад праектам ставілася задача паведамляць беларусам цікавую і карысную інфармацыю без цензуры і абмежаванняў, а таксама распаўсюджаць пра актуальныя праблемы, перш за ўсё ўнутры краіны, але таксама і за яе межамі.

14 сакавіка прэзідэнт ЗША Дональд Трамп падпісаў указ, накіра-

ваны на скарачэнне сямі федэральных агенцтваў, у тым ліку Агенцтва ЗША па глабальных медыях (USAGM), якое курыравала “Радые Свабода/Радые Свабодная Еўропа” (RFE/RL) і іншыя дзяржаўныя медыярэсурсы.

Дональд Трамп сваім указам спыніў дзеянне гранта, якім фінансавалася

дзеянсць “Радые Свабодная Еўропа/Радые Свабода”.

У сярэдзіне красавіка 2025 года ўсе супрацоўнікі беларускай рэдакцыі праекта ўжо сыходзілі ў адміністрацыйны адпачынак праз фінансавыя складанасці. Пазней беларуская рэдакцыя аднавіла сваю працу, але, як аказалася, ненадоўга.

baj.media

гутарка

ДЗМІТРЫЙ ПЛАКС ПРА СЯМЕЙНУЮ ТРАГЕДЫЮ І ПРА ТВОРЧАСЦЬ У СТАКГОЛЬМСКИМ ТЭАТРЫ

Драматург, рэжысёр, перакладчык Дзмітрый Плакс эміграваў з Беларусі ў 1997 годзе. Сёння ён – мастацкі кіраўнік тэматычнай сцэны Dramaten.Doc у Каралеўскім драматычным тэатры ў Стакгольме. Надоечы разам з камандай яны прэзентавалі на мясцовай сцэне ўвасабляльны чыткі паводле “Плошчы Перамогі” Альгерда Бахарэвіча. Гэта не першая пастаноўка Дзмітрыя ў Швецыі па тэкстах беларускіх аўтараў – раней тут гучалі, напрыклад, галасы палітвязняў Максіма Знака і Алеся Бяляцкага, аповеды герояў “Часу сэканд хэнд” Святланы Алексіевіч.

Гутарка з рэжысёрам пра місію трымаць Беларусь у еўрапейскім парадку дня, важнасць хуткай рэакцыі тэатраў на падзеі ў свеце, а таксама пра асабістае – шэсць год без сына Пётра, якога ў 16 год забіў ягоны сябар, бацькоўства і прыдуманую стабільнасць Лукашэнкі.

“Беларусь знікла з навін. І яе не існуе ва ўяўленні ні шведскага, ні, я думаю, еўрапейскага грамадства агулам”

– Чаму вы ўзяліся гэтым разам менавіта за тэкст Альгерда Бахарэвіча “Плошча Перамогі”? Якое выказванне такім чынам хацела-ся данесці?

– Для мяне было важнае агульналавае гучанне гэтага тэксту. І ў гэтым сэнсе для мяне ён пра тое, што робіць з чалавекам і грамадствам, з цэлымі краінамі хлусня. Асабліва ў спалучэнні з прагай да ўлады.

На жаль, гэта вельмі актуальная сёння тэматыка ва ўсім свеце. Толькі азірэнься, і вы ўбачыце, колькі людзей працуюць выключна праз прагу да ўлады. І так, у іх інструментарый на першым месцы хлусня.

– У межах аўтарскага праекта Dramaten.Doc вы даносіце са стакгольмскай сцэны інфармацыю пра канфлікты ў розных краінах. Тут вы таксама скарысталіся магчымасцю нагадаць пра беларускую праблему?

– Галоўнай мэтай было прыцягнуць увагу да таго, што Беларусь паранейшаму існуе, бо яна практычна знікла з парадку дня. Пра тое, што адбываецца ў свеце, мы даведваемся з навін. Калі ў навінах нечага няма, то гэтага не існуе. Вось Беларусь ў навінах цяпер няма. Беларусь знікла. І яе не існуе ва ўяўленні ні шведскага, ні, я думаю, еўрапейскага грамадства агулам. Таму для мяне

Дзмітрый Плакс і акцёры Элін Клінг, Хульда Лінд Юансдотцір і Лівія Мільхаген пасля прэм’еры “Плошчы Перамогі” паводле тэксту Альгерда Бахарэвіча

было важным нагадаць, што Беларусь ёсць. Што яна дэ-факта акупаваная Расіяй. Што ў Беларусі не стала лепш з часоў 2020-га, калі пра яе пісалі шмат.

Агулам мы часцей імкнемся працаваць з тэкстамі (ці замаўляць такія) ад людзей, якія ў момант іх напісання знаходзіцца ў самым цэнтры падзей. Спектакль пра Нагорны Карабах “Нябачная вайна” быў паводле дзённіка журналісткі Лікі Закаран, які пісаўся ў сутарэнні пад бомбамі.

У мяне ёсць такая тэорыя, што калі вы знаходзіцеся ў цэнтры канфліктнай сітуацыі, крызісу (незалежна ад таго, які гэта крызіс – гэта можа быць вайна ці развод у вас у сям’і), то ваш позірк заўсёды скіраваны наперад. Бо вы хочаце пакінуць крызіс за спінай, хочаце з гэтай сітуацыі выйсці. І як толькі вы з гэтай сітуацыі выйшлі, кірунак вашага позірку змяняецца на супрацьлеглы, вы глядзіце назад. І я не ацэньваю гэтыя два позірк, але яны розныя, і позірк “назад” так ці інакш прадстаўлены ў тэатрах. Ёсць людзі, якія перажылі пэўныя крызісы, пэўныя трагедыі, пэўныя траўмы, і яны могуць пра іх раскажаць.

А кірунак, пра які я кажу – з цэнтру падзей, амаль цалкам аддадзены на водкуп мас-медыя. А ў медыя працягласць жыцця навіны – суткі.

У тэатры ж мы можам гэтую часовую перспектыву расцягнуць не

на суткі, а на месяцы, на гады. Ну і, груба кажучы, калі навіны вам кажуць пра тое, што адбываецца, тэатр можа раскажаць, чаму гэта адбываецца. І гэта тое, чым мы займаемся.

– Ці ёсць у вас ужо ў распрацоўцы нешта новенькае, што вы замовілі камусьці як тэкст з месца падзей ці ўзяліся за гатовы матэрыял?

– У канцэпцыю Dramaten.Doc уваходзіць такая рэч як непрадказальнасць. І адзін з элементаў гэтай канцэпцыі ў тым, што мы анансуюм даты, калі будзем граць спектакль, але не анансуюм, што будзем граць. Гэта зроблена для таго, каб мець магчымасць мяняць рэпертуар у апошні момант, калі нешта здараецца.

Напрыклад, калі ў зняволенні памёр ці быў забіты Аляксей Навальны, навіна пра гэта прыйшла 16 лютага, а наш першы спектакль, заснаваны на запісе з апошняга суду над ім, пасля якога ён і быў адпраўлены ў калонію, з якой не выйшаў, мы адыгралі 17 сакавіка.

Ці, напрыклад, перад выбарамі ў ЗША мы ставілі тэкст пра тое, як выкарыстоўваюцца гульніявыя платформы і алгарытмы для прасоўвання канспіратыўных тэорый. Тэкст быў заснаваны на эксклюзіўным інтэрв’ю з адным з “бацькоў” анлайн-геймінгу Джымма Сіцэартсана, і мы хутка змянілі ранейшы план у рэпертуары.

Мы заўжды стараемся сачыць за тым, што адбываецца ў свеце з вялікіх падзей, на якія мы маем магчымасць рэагаваць тэатральнымі сродкамі. Адначасова з гэтым мы мусім мець план на той выпадак, калі ў свеце нічога такога не адбываецца (ці мы не можам знайсці адэкватнае тэатральнае рашэнне для гэтага). Мы ж усё роўна мусім нешта граць. Тобок у нас ёсць звычайны план, вядома, але мы яго не агучваем.

– Адна з частак вашай існасці – перакладчыцкая дзейнасць (Дзмітрый Плакс, напрыклад, пераклаў на беларускую мову апавесць Астрыд Ліндгрэн “Піпі Доўгая панчоха” – НН). Што вы цяпер перакладаеце, можаце распавесці?

– Перакладаю на шведскую мову кнігу Барыса Херсонскага “Сямейны архіў” (Барыс Херсонскі – украінскі пісьменнік і публіцыст, кандыдат медыцынскіх навук – НН).

– 30 год з даты з’яўлення арт-групы “Беларускі клімат” вы з калегамі святкавалі, не за гарамі і 40, ці плануеце нешта і цяпер? Ці падтрымліваеце вы творчыя сувязі?

Арт-група “Беларускі клімат” была заснаваная ў 1987 годзе, рэалізавала праекты ў розных кірунках сучаснага мастацтва – ад вуснага кіно да перформансаў і публік-арта. Актыўна дзейнічала на тэрыторыі Беларусі з 1987 па 1991 год – НН].

– Наколькі гэта магчыма, мы падтрымліваем сувязі. Філіп [Чмыр] пісаў музыку для некаторых маіх п'яна-тановак. [Дзмітрыя] Строчава я перакладаў і ставіў у тэатры. Але на сёння ніякіх канкрэтных планаў, як гэта было тады, каб сабрацца, няма. Сітуацыя змянілася: раней усе проста прыезджалі да мяне ў Стакгольм, а цяпер усе жывуць па ўсім свеце.

“Адзін тэлефонны званок – і ўсё вярнулася: галаўны боль, дрыжыкі, ванітныя імпульсы”

– У 2022 годзе вашу жонку – журналістку і расійскую дысідэнтку Лізу Аляксандраву-Зорыну хацелі дэпартаваць са Швецыі, прытым што ў вас толькі нядаўна нарадзіўся сын Максіміліян. Якая ў вас сітуацыя цяпер?

– Жонка атрымала двухгадовы давол на жыхарства, калі здарыўся той скандал з яе патэнцыйнай дэпартацыяй з краіны. Потым ёй працягнулі ДНЖ яшчэ на два гады. Што будзе пасля гэтага, я не ведаю.

– Пару дзён таму вы напісалі ў фэйсбуку “Адзін тэлефонны званок – і ўсё вярнулася: галаўны боль, дрыжыкі, ванітныя імпульсы”. Такі стан звязаны з тым, што вам паведамілі, што забойцу вашага старэйшага сына Петэра адпускаць на тры так званыя “пабыўкі”. Як

яны будуць выглядаць?

[16-гадовы Петэр Плакс быў забіты ў жніўні 2019 года. Забойца хлопца быў яго таварышам і ніяк да гэтага не праяўляў агрэсіі, але ў ходзе расследавання высветлілася, што ён пакутаваў на псіхічнае расстройство – яму прысудзілі бестэрміновае лячэнне. Каб перажыць трагедыю, Дзмітрый, сярод іншага, пачаў пісаць – так у гонар сына свет пабачыла кніга “Peter. Tid av Dmitri Plax” (“Петэр. Час Дзмітрыя Плакса”), а пасля і спектакль па ёй].

– Гэта значыць, што ён можа выходзіць за межы ўстановаў, дзе ён утрымліваецца, і будзе пэўны час на волі. Пра гэта я даведаўся з тэлефоннай размовы. Мне проста пазванілі і сказалі, што вось яму дазволілі тры такія адпачыўкі і дзе забойца будзе падчас іх знаходзіцца, і ўсё на гэтым. Гэта быў для мяне шок.

У забойцы быў бестэрміновы прысуд – то-бок там не было вызначана тэрміну, пасля якога ён можа выйсці. Агулам у Швецыі нават пажыццёвы прысуд існуе толькі фармальна, паколькі ў нас гуманная дзяржава. Рашэнне заўжды праз пэўны час пераглядаюць. Сістэма гуманная да забойцы, але, выходзіць, не надта гуманная да ахвяр.

Адна з думак, якая круціцца ў мяне ў галаве: зараз яны яму тры па-

быўкі аформілі дзеля таго, каб паглядзець, ці ён дасць рады быць на волі, а потым яго думаюць выпусціць.

– Як вы даеце сабе з гэтым рады?

– Я п’ю таблеткі.

– Час не лечыць?

– Не. І псіхалагі тут не дапамогуць ніяк.

Псіхалогія скіраваная на тое, каб вырашыць сітуацыю, дапамагчы вырашыць сітуацыю. Што тут можна вырашыць? Мой старэйшы сын не вернецца, тут нічога не зменіш. Ён пражыў кароткае жыццё, пэўна, менш, чым ваш сабака...

“Беларусь паказала прыклад вельмі хуткай, негвалтоўнай эмансипацыі грамадства”

– Праз столькі год у эміграцыі, кім вы сёння сябе адчуваеце, беларусам ці шведам?

– Не ведаю. Я ніколі не задаваў сабе гэтае пытанне.

– Палітвязні, якіх гвалтоўна дэпартауюць у Літву, пасля ўсіх катаванняў усё роўна захоўваюць аптымізм і вераць у хуткія перамены ў Беларусі. У вас ёсць такі ж аптымізм?

– У людзей, якіх прымусова выціснулі з краіны, думаю, мусіць захоўвацца нейкі аптымізм. Інакш яны, верагодна, будуць адчуваць сябе згвалтаванымі. Мне здаецца, што гэта

даволі натуральная псіхалагічная абарона – калі ты думаеш, што тое, што здарылася не па тваёй волі, можна паправіць у хуткім часе. І няважна, што менавіта здарылася.

Што тычыцца будучыні краіны, я не прарок. Адзінае, што магу сказаць: Беларусь паказала прыклад вельмі хуткай, негвалтоўнай эмансипацыі грамадства. Калі за некалькі месяцаў рэвалюцыі 2020 года грамадства прайшло шлях, які ў звычайных абставінах займае дзесяцігоддзі, калі не стагоддзі. Як мне падаецца, гэта дае надзею.

Адзіны спосаб, якім так званыя ўлады змаглі гэты працэс спыніць, быў брутальны гвалт. Гвалт жа ніколі не перамагае ў доўгай перспектыве. Гвалт трымае роўна столькі, колькі хапае рэсурсаў. Нацызм у Нямеччыне існаваў 11-12 год – настолькі хапіла рэсурсаў. Савецкаму саюзу хапіла на 70 год. Гэта нашмат больш, канечне, але і там рэсурсы ўрэшце скончыліся.

“Стабільнасць існуе, пэўна, толькі ў запалёным уяўленні спадара Лукашэнкі”

– У чым галоўная розніца паміж бацькоўствам пасля 30 і пасля 50?

– Розніца ў тым, што ў вас няма ранейшых сілаў (пасміхаецца). І фізічная, і маральная. Калі Петэр нарадзіўся, мне было 33. І тады, калі ён не спаў ноччу, я мог раніцай усё роўна спакойна пайсці на працу. Зараз калі я не сплю ноччу, я потым тыдзень не магу аправіцца.

– Вы, як і раней, дадаткова выкладаеце ва ўніверсітэце?

– Так, па-ранейшаму – у тым, што цяпер называецца Stockholm’s University of Arts (Стакгольмскі ўніверсітэт мастацтваў). Яшчэ я выкладаю літаратурную кампазіцыю і мастацкі пераклад у акадэміі Valand у Гётэбаргу.

Але мая асноўная праца – мастацкі кіраўнік Dramaten.Doc. Стабільнасць, як мы любім (пасміхаецца). Хаця стабільнасці як такой у прыродзе быць не можа, бо прырода не трымае раўнавагі. Тое, што не можа развівацца, пачынае дэградаваць, што мы, напрыклад, бачым у палітычным свеце сёння. Стабільнасць існуе, пэўна, толькі ў запалёным уяўленні спадара Лукашэнкі. Смерць – вось гэта стабільна. Усё астатняе мусіць рухацца.

nashaniva.com

Удзельнікі арт-групы “Беларускі клімат”. Фота: фэйсбук BelarusianClimat

кнігі

МАКС ШЧУР ВЫДАЎ КНІГУ ПОСТПАЭЗІІ “ЧАЙНЫ ЗБОР”

Выдавецкая ініцыятыва SayBeat выдала кнігу выбранай (пост)паэзіі Макса Шчура “Чайны збор”, якая складаецца з найлепшых тэкстаў за 20 годаў.

Назва “Чайны збор” адсылае да зборніка паэзіі Макса Шчура 2006 года “Ранні збор”. Новая кніга пры-

свечаная франка-чэскаму паэту сюррэалісту Петэру Кралу, які памёр у 2020 годзе і з якім быў добра знаёмы Макс Шчур.

Прэзентацыя кнігі адбылася ў Празе падчас фестывалю інтэлектуальнай кнігі PRADMOVA. .

bellit.info

Кнігі

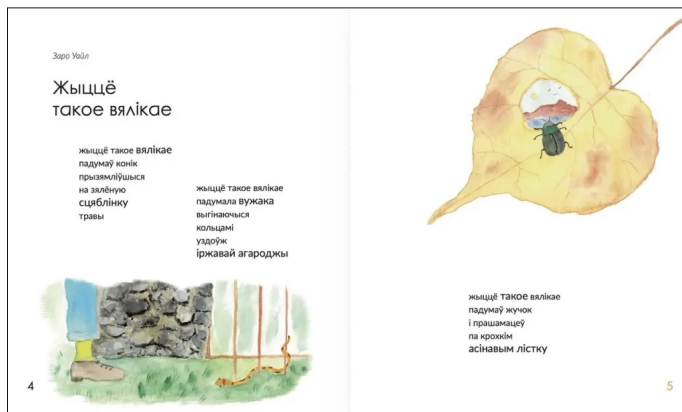
ГАПЕЕВА ЎКЛАЛА І ПЕРАКЛАЛА АНТАЛОГІЮ НЕРЫФМАВАНАЙ ПАЭЗІІ ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ

Выдавецтва Skaryna Press анансавала выхад незвычайнай кнігі для дзяцей – анталогія нерыфмаванай паэзіі “На пухнатых лапках”, укладальніцай, перакладчыцай і ілюстратаркай якой выступіла Вольга Гапеева.

У кнігу ўвайшлі пераклады твораў розных часоў з ангельскай, японскай, нямецкай, гішпанскай і іншых моў.

Нерыфмаваныя вершы – добры антыдот таму страху, які многія дарослыя выпрацавалі да паэзіі, бо лічаць яе занадта рамантычнай ці складанай для разумення справай.

“На пухнатых лапках” – першая анталогія нерыфмаванай паэзіі для дзяцей, якая выходзіць па-беларуску. Тут сабраныя вершы аўтарак і аўтараў з розных краін і розных часоў. Некаторыя творы былі адмыслова напісаны для дзяцей, іншыя, магчыма, не задумваліся такімі, але іх-

ня тэматыка робіць іх зразумелымі для малых чытачоў, пашыраючы кругагляд дзяцей у свеце паэтычнага слова.

Вольга Гапеева – паэтка, мысларка, перакладчыца. Лаўрэатка міжнародных літаратурных прэмій. Яе творы перакладзены больш чым на 15

моваў свету. З 2019 года жыве ў Аўстрыі і Нямеччыне, піша па-беларуску і па-нямецку.

Замовіць кнігу можна ўжо цяпер на сайце выдавецтва. Кніга выйшла ў рамках акцыі “33 кнігі для іншай Беларусі”.

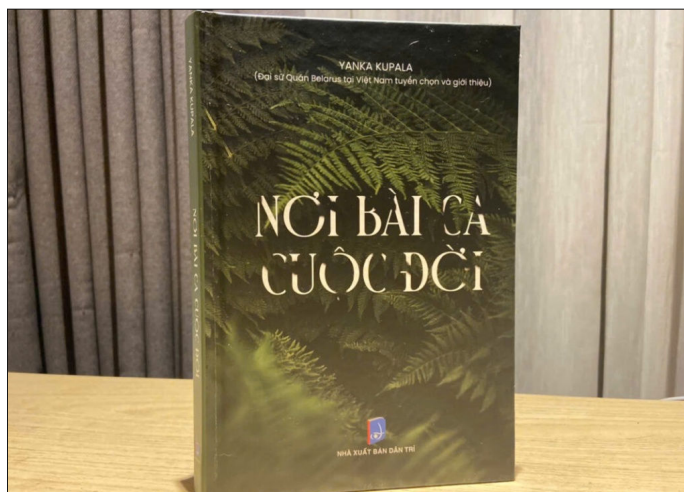
bellit.info

ЗБОРНИК ВЕРШАЎ ЯНКІ КУПАЛЫ ЎПЕРШЫНІЮ ВЫДАДЗЕНЫ НА В’ЕТНАМСКАЙ МОВЕ

У Ханой прэзентавалі зборнік Янкі Купалы “Там, дзе песня жыцця”. Гэта першы пераклад на в’етнамскую мову твораў беларускага паэта.

Кніга апублікавана выдавецтвам “Згода народа” у супрацоўніцтве з выдавецтвам “Эканоміка – Фінансы” і Дзяржаўным літаратурным музеем Янкі Купалы.

На прэзентацыі 2 лістапада пасол Беларусі ў В’етнаме Уладзімір Баравікоў адзначыў сусветную вядомасць Купалы. Фан Нгок Чынь, дырэктар выдавецтва “Эканоміка – Фінансы”, падкрэсліў, што творы, якія адлюстроўваюць “прыгажосць беларускай душы”, блізкія па духу в’етнамскаму чытачу. Асаблівае месца занялі словы аднаго з перакладчыкаў зборніка Нгуена Ван Чыена. Ён адзначыў, што Купала піша пра жыццё сялян, не баючыся гаварыць пра прыгнёт, і таму “ён – галас Бе-

ларусі, галас пакут і надзеі”. Перакладчыка ўразіла і вобразнасць паэта, якая дазваляе чытачу “апынуцца ў беларускім лесе”. Спадар Чыен зрабіў выснову: “Янка Купала – сімвал бе-

ларускай культуры”.

Уладзімір Баравікоў перадаў 30 экзэмпляраў кнігі Нацыянальнай бібліятэцы В’етнама.

reform.news

Беларускі календар памятных дат на снежань 2025 года

5 снежня

• 20 гадоў таму, у 2005-м, памёр Францішак Бартуль, дзеяч эміграцыі ў Вялікабрытаніі і ЗША, мецэнат, сябра Рады БНР.

6 снежня

• 225 гадоў таму, у 1800-м, нарадзіўся Іосіф Ходзька, навуковец-геадэзіст, тапограф. Памёр у 1881-м.

10 снежня

• 80 гадоў таму, у 1945-м, у Рэгенсбургу адкрылася беларуская гімназія імя Янкі Купалы (дырэктар Аляксандр Орас).

15 снежня

• 290 гадоў таму, у 1735-м, нарадзіўся Давыд Пільхоўскі, асветнік, пісьменнік, выдавец. Памёр у 1803-м.

20 снежня

• 185 гадоў таму, у 1840-м, нарадзіўся Казімір Альхімовіч, мастак. Памёр у 1916-м.

• 135 гадоў таму, у 1890-м, нарадзіўся Аскар Марыкс, тэатральны мастак. Памёр у 1976-м.

• 135 гадоў таму, у 1890-м, нарадзіўся Язэп Дашута, каталіцкі святар-марыянін. Памёр у 1966-м.

• 115 гадоў таму, у 1910-м, нарадзіўся Вітаўт Тумаш, медык, скарыназнавец, дзеяч эміграцыі ў Нямеччыне і ЗША. Памёр у 1988-м.

• 25 гадоў таму, у 2000-м, памёр Янка Золак (сапр. Антон Даніловіч), паэт, грамадскі дзеяч эміграцыі ў ЗША.

21 снежня

• 135 гадоў таму, у 1890-м, нарадзіўся Мікалай Аладаў, кампазітар. Памёр у 1972-м.

24 снежня

• 115 гадоў таму, у 1910-м, нарадзіўся Уладзімір Сядура (Глыбінны), літаратуразнавец, дзеяч эміграцыі ў Нямеччыне і ЗША. Памёр у 1997-м.

25 снежня

• Каляды (Божае Нараджэнне), падле грыгарыянскага календара.

26 снежня

• 85 гадоў таму, у 1940-м, забіты Баяслаў Пачопка, культурна-асветны і рэлігійны дзеяч.

27 снежня

• 100 гадоў таму, у 1925-м, памёр Зыгмунт Мінейка, этнограф, калекцыянер, мемуарыст.

30 снежня

• 50 гадоў таму, у 1975-м, у Кушынах Смаргонскага р-на адкрыўся Дом-музей паэта Францішка Багушэвіча.

Беларускія мерапрыемствы па ўсім свеце @Budzma_razam_bot

Беларусы ў свеце

№ 11 (282), жнівень 2025
Інфармацыйны бюлетэнь
Супольнасць беларусаў
свету “Бацькаўшчына”

Распаўсюджваецца на правах унутранай дакументацыі.
Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.

Адказныя за нумар –
Н. Шыдлоўская,
А. Макоўская

Наклад 250 асобнікаў

zbsb.info e-mail: zbsb.minsk@gmail.com